

(foto 73)
Øster og Vester Hanherreder
Øster Hanherred
Skøde og panteprotokol
15
1855 13/1 – 1859 9/7

1857

Skøde og aftægtskontrakt

Underskrevne Frands Larsen i Sønderøxe tilstaaer herved og gjør vitterligt at have solgt og overdraget ligesom jeg herved sælger, skiøder og aldeles afhænder til min søn Niels Frandsen den mig tilhørende gaard dersteds, der i den nye matr. under no. 3a staaer for hartkorn 1 tdr. 1 skp. 3 fjk. 2 $\frac{3}{4}$ alb. Glskat 11rd 82sk samt den til gaarden hørende besætning ind og udbo, med (foto 74) undtagelse af det jeg medtager paa min aftægtsbolig ligeledes sælger og skiøder jeg til bemeldte min søn parcellen no. 36b i Øster Mou kær til hartkorn 1 $\frac{1}{4}$ alb. Glskat 7sk - Og da han har berigtiget den betingede kjøbesum herfor 50 rd. Og desuden forpligter sig til at svare mig og hustru underanførte aftægt m.m. saa skal de nævnte eiendomme herefter tilhøre ham som hans fuldkomne eiendom og med de samme herligheder og rettigheder, pligter og byrder som jeg har eiet disse og er jeg pligtig at hiemle ham dem efter loven. Den aarlige aftægt og de forpligtelser min søn saaledes skal svare er nu følgende:

1.

3 tdr. rug, 4 er fire tønder byg, $\frac{1}{4}$ tdr. hvede, der leveres hvert aar 1. mai og 1. november med halvdelen ad gangen i god og sunde vare, der saafremt dette ikke befindes betales efter den da giældende kapiteltaxt.

2.

2 lispund flæsk, der leveres inden hvert aars 1. december og betaler saafremt det ikke er godt efter den i Aalborg værende torvepris, 1 lispund tøre torsk eller bergfisk (klipfisk), som inden hvert aars sct. Hansdag, 2 oll sild om foraaet og 1 oll om efteraaet der saafremt efteraarssilden ei kan anskaffes da betales med 5m er fem mark inden hvert aar 1. december, $\frac{1}{2}$ lispund gaardaal hvert aar 1. november, kan aalene ikke erholdes betales der den nævnte tid 1rd 4m, 1 lispund godt smør, der leveres med 4 pund paa den første dag af aarets 4 qvartaler, 10 pund god sommerost at levere inden hvert aars 1. september, 1skp salt inden hvert aars 1. november, 2 td sunde kartofler, der leveres med 1 $\frac{1}{2}$ td til hvert aars 1. oktober og $\frac{1}{2}$ td hvert foraar inden april maanedes udgang, 30 potter reneste goed 7 graders brændeviin, der leveres med $\frac{1}{4}$ deel den 1. dag af aarets 4 quartaler, 3 potter nysmalket mælk daglig at levere fra hvert aar 1. april til 1. oktober og 2 potter do at levere fra hvert aars 1. oktober til 1. april. Skulde mælken ikke være god og uforfalsket betales den med 4m potten, der erlægges hver dag mælken casseres, 4 pund hvid og god talg inden hvert aars 1. november. 2 af gaardens faare flok udtager aftægtsnyderen hvert foraar 2 faar til klipning efter at gaardens eier dog forlods har udtaget 2. Ligeledes udtager aftægtsnyderen hvert efteraar 2 faar til klipning og 2 lam til klipning og slagtning efter at gaardens eier forlods har udtaget 2 faar og 1 lam. Dog skal hvert faar der udtages til klipning af aftægtsnyderen svare til mindst 1 $\frac{1}{2}$ pund uld og lammene der udtages til slagtning ligeledes svare 1 $\frac{1}{2}$ pund uld og ikke under 1 lispund 8 pund kiød.

3.

Aarligen leveres aftægtsnyderen 8 forsvarlige læs skurtørsv at levere og i huus indbringes eller stakkes paa en bequem plads ved aftægtsboligen i rette tørvebierningstid uden nogen udgiøvt for aftægtsnyderne, hvilke tørsv graves i den sælgeren til forud tørveparcel i Vester Mou kiær matr nr, men skulde kiøberen sælge eller fraflytte gaarden, da skal tørvene anskaffes af gaardens eier og ophæves saaledes gravningen i ovennævnte parcel.

4.

Gaardens eier skal 4 gange aarligen kiøre aftægtsnyderen og kone til og fra kirke samt kiøre 2 senidtz¹ rejser med aftægtsfolkene eller hvorhen det forlanges paa samme længde samt hente 2 læs træe inde i Øland skove, hvilke rejser skulde præsteres naar forlanges, dog ikke i sædetiden eller i høstens tid, ligesom han ogsaa skal besørge aftægtsfolkenes korn til og fra møllen.

5.

Aarlig leveres aftægtsfolkene et læs strøsand naar forlanges.

6.

Gaardens eier opbygger et aftægtshuus til beboelse for aftægtsfolkene, hvilket huus skal være 12½ alen langt og 8 alen bredt, hvoraf væggene på søndre og østre side opføres af bindingsværk med murede vægge under vinduerne samt 2 udvendige og 4 indvendige døre, 5 hele og 2 halve fag vinduer samt loft over det hele, der vedligeholdes af kiøberen ellergaardens fremtidige eier.

(foto 75)

Ved huset indrettes og indhegnes en have paa ca 6 kvadrat favnes størrelse til brug for aftægtsfolkene der derudover skulle have saaet ¼ skp. hørfrø i god jord, den deraf kommende hør skalgaardens eier tilberede paa tilbørlig maade, hvis aftægtsfolkene ikke ønske dette hør saaet skalgaardens eier i vederlag herfor yde dem 1rd aarlig. Ved aftægtsboligen skal kiøberen sætte en ordentlig brønd forsynet med forsvarlige bolværk og saa dyb at aftægtsfolkene til hver tid deraf kan have det fornødne vand - brønden skal stedse vedligeholdes afgaardens eier. Skulle begge aftægtsfolkene bortdøe inden 10 aar forløb eller kiøberen sælge gaarden forinden begge aftægtsfolkene er døde, da skal han betale hans søster Ane Marie Frandsdatter eller dersom hun skulle være død, da hendes børn, 200 rd.

8.

I sygdoms- eller alderdomstilfælde skalgaardens eier give os forsvarlig pleie og oppasning og i mangel heraf skal han give en pige som vi synes er forsvarlig kost, hvilken pige da passer og pleier os og er han da ellergaardens eier fritaget for vor pleie eller opvartning. Ved vor død skalgaardens eier give os en hæderlig begravelse efter egnens skik og brug.

9.

Ved den ene af aftægtsfolkenes død bortfalder af den aarlige aftægt 1 td. rug, 2 td. byg, ½ lispund fisk, 1 ol foraarssild, 1 potte mælk daglig om sommeren, 4 pund smør, ½ lispund flæsk samt 1 td kartofler. Ligeledes leveres kun 1 faar om efteraaret til klipning og skulde sælgeren døe forinden hans kone bortfalder ligeledes 20 pottes brændeviin aarlig, hvorimod den øvrige aftægt forbliver uforandret. For det stempel papirs skyld ansættes aftægt til en aarlig værdi af 80rd

er for 5 aar:	400 rd
Kiøbssum	50 rd
Efter pkt. 7 deponeret arven	200 rd
Begravelsen anslaaes til	50 rd
I alt	700 rd

Det bemærkes at aftægten skal hæfte med 1.ste prioritet i den solgte eiendom. At jeg har afkiøbt min fader indbemeldte gaard og parcel paa de bestemte vilkaar tilstaar jeg herved ligesom min fader ved sin underskrift tilkendegive sin tilfredshed med aftægten m.m. Nørøxe den 10. november 1857. Niels Frandsen. Frands Larsen m.f.p. Overværende Peder Faldborg. Christen Jensen. Læst under Han Herredernes ret 29. januar 1859 som skiøde og med hensyn til aftægten tillige som pantedokument. Attest om at ingen skr kiøbecontract har været oprettet medfølger. Stephensen cst. Til fattigkassen betalt 2m.

¹ Alderdom.